

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

آزاد ل.

۱۷ اکتوبر ۲۰۱۱

فرهنگ وحشت و کشتار سرداران

جنگی اعراب

۳

سوره توبه آیت ۴۱ : «(همگی به سوی میدان جهاد) حرکت کنید. سبکبار باشید یا سنگین بار. و با اموال و جانهای خود در راه خدا جهاد کنید این برای شما بهتر است اگر بدانید.»

ابو حفص قتیبه بن ابو صالح بن عمرو بن حصین بن ربیع بن خالد بن اسیدالخیر بن قضاعی و نسب به اعراب شمالی می برد. و از قبیله‌ای باهله که اسم یک زن است و از جمله قبیله های پست عرب می باشد تعلق دارد و اعراب از انتساب خود به این قبیله ابا می ورزیده اند به روایتی قتیبه در سال ۴۹ ه در عراق زاده شد پدر قتیبه ابو صالح از سرداران و کار گزاران دولت اموی بوده است. وی از ندیمان خاص و پیک های محضر یزید بن معاویه (۶۳ ه) بوده و هم مدتی در نزد بن زیاد در بصره به سر برده است. مادر قتیبه سوده دختر عمرو بن تمیم هم فرد گمنام در عصر اموی ها بوده است.

با قدرت یابی قتیبه مادرش هم جایگاهی پیدا کرده و محضرش محل وساطت و میانجگری **مغضوبین قتیبه** بوده است. . قتیبه برادران زیادی داشت که عبارت بودند از : بشار، زیاد، عبدالکریم، عبدالله، صالح عبدالرحمن، حماد، رزیک، عمر، معبد و حسین. «بشار» برادر بزرگ قتیبه در نزد حجاج محترم بود و چند نفر از آن‌ها در فتوحات قتیبه شرکت نموده و کشته شدند. قتیبه با هیچ زنی ازدواج نکرده اما کنیزان بیشماری داشته است که از آن جمله می توان زعوم دختر الیاس، عبهر، لیلی، اخیلیه مادر خالد بن برمک، مادر یزید سوم اموی و همسر نیرک امیر سغد در دربار قتیبه نام برد دو نفر اول برای او فرزندان چون مسلم و حجاج را به دنیا آوردند. سلم، حجاج، قطن، مسلم، کثیر، عبدالرحمن صالح، عمر و یوسف پسران قتیبه اند که به مناصب مهم حکومتی رسیدند. قتیبه قبل از امارت خراسان به اداره شهر های ری، بحرین بصره، سیستان مشغول بوده است.

ورود وی به خراسان و فتح آنجا و مرز های شرقی اش با استفاده از اختلاف شهریان و کمک گر فتن از بیگانگان

جهت دفع امرای رقیب از عوامل مهم فتح خراسان بود. اولین ایالت هائی که به آن‌ها حمله شد آخرون و شومان بودند که حاکمیت بر بلخ و تالقان را هم در بر داشت. بعد از فتح بیکند در سال ۸۸ هـ تومشکت و رامشینه دو ایالت نزدیک بخارا فتح شد مهم‌ترین و مفصل‌ترین فتح قتیبه فتح بخارا بود. بخارا از مهم‌ترین ایالت‌های ماوراءالنهر اولین بار به دست سعید بن عثمان اموی فتح شد و با نقض پیمان صلح یک بار دیگر در زمان یزید بن معاویه ۶۳ هـ و حجاج مورد حمله واقع شد ۶۹-۹۰ هـ

فتح سغد از دیگر فتوحات مهم قتیبه بود چون همراه با سغد مردم طالقان و فاریاب و ... شورش کردند. قتیبه در فتح این ایالات به اساس **شیوه جنگی محمد در نبرد احزاب** به توصیه مشاور نظامی اش (حیات نبطی) میان امرای محلی شهرهای مذکور را به هم زد و بعد تک‌تک ایالت‌های مذکور را فتح کرده و بعد از کشتار زیاد اهالی آنجا بقیه را به بسیار سختی مجازات نمود و ایالت سغد را که نیزک خان دو باره طغیان کرده بود فتح کرد، شومان، کش، نسف، فاریاب هم مناطق مفتوحه بعدی بودند. قتیبه **فار یاب را سوزاند** و پس از آن (شهر سوخته) لقب گرفت. در سال ۹۲ هـ قتیبه شورش سیستان و رتبیل و زابل را با **کشتن هزاران نفر** آرام کرد و خوارزم را هم به تصرف خود آورد. خوارزم دچار فتنه ای محلی شده بود و قتیبه در آنجا عده زیادی را کشت و بعداً به فتح سمرقند در سال ۹۵ هـ پرداخت و تمام بتکده‌ها و معابد بودائی و زر تشتی را خراب و ویران نموده و آنچه **کتاب بود سوختاند** قتیبه دامنه فتوحات را به چین کشاند و آرزوی حجاج را که در قید حیات نبود بر آورده ساخت.

قتیبه زود تر از سرداران دیگر به چین رسید و کاشغر را از راه دره عصام گرفت. او با شنیدن مرگ ولید بن عبدالملک به خراسان باز گشت ولی هرگز نتوانست از آنجا جان سالم بدر برد. این که قتیبه حدود فتوحاتش را تا کجا امتداد داد نیازمند بررسی‌های بیشتر است و فقط می‌توان فهمید که وی تا عمق دریای آمو نفوذ کرده و ایالت‌های سمرقند، هرات، جاج، بلخ، بخارا، خوارزم و قسمت‌های بسیاری از ماوراءالنهر را در فاصله سالهای ۸۶ هـ تا ۹۷ هـ فتح کرد و دستش به خون ده‌ها هزار انسان پاک و مبارز که به دفاع از خاک و نوامیس خود برخاسته بودند، آغشته شد.

با این همه قتیبه فتوحات را در شرق به جایی رسانید که هرگز پیش از او سابقه نداشته است و توانست **حکومت اسلام را با زور شمشیر و قتل مردمان بومی آن سر زمین‌ها مستقر سازد**. و دلایل گستردگی فتوحات او را می‌توان چنین بر شمرد: دستور حجاج مبنی بر فتح چین، رقابت قتیبه با محمد بن قاسم (فاتح سند) بر سر این که کدام یک زود تر به چین برسند، حرص و طمع سپاه اموی در جمع کردن غنایم، شور و شوق جنگ جوئی، نابودی معابد به نام نسر اسلام و بوده است. قتیبه در فتوحات خود سردار نظامی و زیر دست حجاج بود فرماندهانی مانند مسلم بن مسلم، صالح بن مسلم، عبدالرحمن و عمرو بن مسلم که برادرانش بودند او را در فتوحات یاری کردند گرچه قسمت اعظم زندگی قتیبه در جنگ و کشتار مردمان سر زمین‌های مفتوحه گذشت اما گاهگاهی هم پای شاعران که مدیحه سرائی او را می‌نمودند، می‌نشست.

محمد بن واسع اصم بن حجاج (مدیحه سرای قتیبه در باب عظمت فتوحاتش)، کعب اشتری (شاعر در بار وی)، ناهار بن توسعه (شاعر خاندان مهلب بن ابی صفره)، عبدالرحمن بن حمانه باهلی (مرثیه سرای قتیبه) و داوود بن جریر از مشهورترین شاعران در گاه وی می‌باشند. قتیبه از طرف اعراب به عنوان یکی از شجاعان و قهرمانان معرفی شده است **قهرمان کشتار و بیرحمی**. علاوه بر وحشت آفرینی قتیبه در سر زمین‌های مفتوحه و جنایات بیشماری که در آسیای میانه انجام داد و از تاراج و چپاول اموال مردم و ارسال آن به خزانه اسلامی خودش نیز صاحب جاه و جلالی گشته و به اعمار قصرهای افسانه‌ئی پرداخته و عیاشی هم می‌نمود وی به خوش گذرانی و

شراب خواری و میگساری علاقه‌مند بود. قتیبه در پایان سال ۹۶ هـ پس از ده سال امارت خراسان از قدرت خلع و با حیلۀ سلیمان بن عبدالملک و به دست سپاهیان کشته شد و قاتل او از مشهور ترین امراء و کعب بن حسان که یک دزد مشهور بوده و در جنایت از قتیبه دست کم نداشت (رئیس قبیله تمیم) بود وی که سابقه بدی در دزدی بیت المال بصره داشت به دستور حجاج و به دست قتیبه عزل شد. و کعب از چشم قتیبه افتاده بود عزل و کعب از ریاست بنی تمیم به دست سردار باعث کینه وی شد و تعدادی از مردم قبیله بنی تمیم هم به دست قتیبه مجازات و کشته شده بودند به هنگام عزل سلیمان از خلافت و کعب به ضد امیر قیام کرد و با حمله با خیمه و خرگاه قتیبه او را کشت. و کعب در این حمله اکثر برادران قتیبه به جز دو نفر شان بقیه را کشت و با این کار برای مدتی امارت خراسان را در دست گرفت.

ادامه دارد